

TÜRKÇE

Noktalama İşaretleri

NOKTALAMA İŞARETLERİ ÇALIŞMA KÂĞIDI

1. NOKTA (.) :

• Aşağıdaki cümlelerde noktanın kullanımı ile ilgili yanlışlık yapıp yapılmadığını belirleyin. Doğru kullanımların başına (D), yanlış kullanımların başına (Y) koyun.

- () Kardeşim 8.Eylül.2007'de doğdu.
 () Dr. Mehmet Bey birazdan buraya gelir.
 () Onlar apartmanın 7.'nci katında oturuyor.
 () Uçağı sabahleyin 7.45'te mi kalkacak.

• Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna nokta(.) konmalıdır?

- a) Düşüncelerimi ah bir anlatabilsem
 b) Bu konudaki düşünceleri şöyleydi
 c) Beni mi çağırdılar
 d) Bu konular bizi ilgilendirmiyor

2. VİRGÜL (,) :

• Aşağıdaki cümlelerde virgölün hangi amaçla kullanıldığını tablodan yola çıkarak bulun.

1. Anlam karışıklığını gidermek için
2. Eş görevli sözcükleri ayırmak için
3. Onaylama ya da karşı çıkma amacıyla kullanılan sözcüklerden sonra konur.
4. Tırnak içinde olmayan amacıyla kullanılan sözcüklerden sonra konur.

- () Yanıma sarı saçlı, yeşil gözlü, sevimli bir çocuk oturdu.
 () Hayır, dışarı kesinlikle çıkamazsın.
 () Küçük, koltuğun arkasına gizlendi.
 () Kapıyı çalıp içeri gir, dedi.

• Aşağıdaki cümlede virgölün kullanılış amacını bulun.

Ersoy, Mehmet Akif, Safahat, Akvaryum Yayınları, İstanbul, 2005.

- a) Eş görevli sözcükleri ayırmak için
 b) Arasözleri göstermek için
 c) Bibliyografik künyelerde maddeleri göstermek için
 d) Anlam karışıklığını gidermek için

3. NOKTALI VİRGÜL (;) :

• Aşağıdaki cümlelerde yay ayrıla gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini koyun.

Pazardan domates() patlıcan() biber() elma() armut() şeftali aldılar()
 Ankara() Konya İç Anadolu'da() Balıkesir() Tekirdağ Marmara'dadır()
 İyi bir şiir kötü okunabilir() ama kötü bir şiir iyi okunamaz()

4. İKİ NOKTA (:)

• Aşağıdaki cümlelerde iki noktanın nerede kullanıldığını verilen açıklamalara göre bulun.

1. Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlelerden sonra kullanılır.
2. Kendisinden sonra örnek verilecek cümlelerden sonra kullanılır.
3. Edebi eserlerde karşılıklı konuşmalardan, konuşanın adından sonra kullanılır.
4. İnternette genel ağ adreslerinde kullanılır.

- () Yazar farklı türlerde kalem oynatmış: Roman, öykü, deneme...
 () Öğrencilerinizle ilgili bilgilere <http://www.meb.gov.tr> adresinden ulaşabilirsiniz.
 () Genç öğretmenin aklında sadece bir şey vardı: Anadolu'nun bu ücra köyündeki çocukları eğitmek
 () Hacivat:
 - Gel benim serseri gezenim
 Karagöz:
 - Atlarsam kafanı ezerim.

() Eflatun'un şu sözünü çok beğenirim: "Hekimlerin yaptığı en büyük hata, ruhu düşünmeden yalnız bedeni tedaviye kalkışmalarıdır."

5. ÜÇ NOKTA (...) :

• Aşağıdaki cümlelerden hangilerine üç nokta(...) getirilmelidir?

- Dükkanımın önünde müşteriler, taksiciler, gençler()
Ne güzel bir elbise dikmişsin anne()
Onun kusurları bir bir sayılıveriyordu da fakat bu yönü()
Babamın bana verdiği şu öğütler kulağıma küpe oldu()
Balıkçıların kasalarında palamutlar, istavritler, somonlar()

• “(...) derken şehrin öte kısmından sesler duyulmaya başladı.” Verilen cümlede üç nokta(...) neden kullanılmıştır?

- a) Örneklerin sürdürülebileceğini göstermek için
b) Alıntılarda başta, ortada ya da sonda atlanan kısımları göstermek için
c) Bitirilmemiş cümle olduğunu göstermek için
d) Karşılıklı konuşmalarda eksik bırakılan yanıtları göstermek için

6. SORU İŞARETİ (?) :

• Aşağıdaki cümlelerde uygun yerlere soru işareti getirin.

- Hava karardı mı köye sessizlik çöker()
Bu güzel çiçekleri niye kopardınız()
Sular mı yandı() neden tunca benziyor mermer()
Kaç bilet istiyorsunuz()
Neden böyle davrandığını anlayamıyorum()

7. ÜNLEM İŞARETİ (!) :

• Aşağıdaki cümlelerden sonuna ünlem işareti konması gerekenleri belirleyin.

- () Eyvah, çocuk arabadan düştü
() Sizinle bazı konuları tekrar görüşelim
() Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle
() İşin içinden nasıl çıkacağımı bilmiyorum
() Helâl olsun size aslanlarım

• Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlem işareti farklı bir amaçla kullanılmıştır?

- a) Ey Türk Gençliği! Birinci vazifen Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini muhafaza etmektir.
b) Yaşasın! Sınavı kazandık.
c) Bizim tembel küçük bey büyüyünce büyük bir adam olacaktı(!)
d) Ah! Bu hatayı nasıl yaparsın?

8. KISA ÇİZGİ (-) :

• Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ya da hangilerinde kısa çizgi doğru kullanılmıştır?

- I. Ankara-İstanbul yolu tünel açıldıktan sonra kapandı.
II. Bu ay içinde doğduğu yere -Mersin'e- gidecekti.
III. Paris'ten buraya Beşiktaş-Fenerbahçe maçı için gelmiş.
IV. İleri-geri konuşarak sinirlerimi bozuyor.

9. TIRNAK İŞARETİ (“ ”) :

• Aşağıdaki cümlelerde tırnak işareti (“ ”) getirilmesi gereken cümlelere tırnak işareti koyun.

- Bir tanıdığım: Yabancılar, Türkiye'nin başkenti olarak İstanbul'u biliyorlar. demişti.
Türk Dil Kurumu, Yazım Kılavuzu adlı eseri güncelliyor.
Üç gün boyunca Beş Şehir adlı kitaptan bölümler okudu.
Ziya Gökalp: Söylemek kolay; fakat onu yapmak, hele başarı ile sonuçlandırmak çok zordur. demiştir.